

ימנע בוודאי בעתיד נסיונות רציניים

כשלונו נוסף בייצור סרט ישראלי

לפי חשבון פשוט ביותר היתה תזמורת של תריסר מנגנים דורשת סכום של ארבעת אלפים לירות בקירוב, תמורת שירותה. הקוסם הכלכלי גלר שוב מצא פתרון: הוא ארגן תזמורת משלו, סידר אותה במקום עבודה קבוע, תמורת התחייבות לנגן את מנגינות הסרט ללא כל תשלום.

גלר לא רק שחשך לעצמו הוצאות ייצור, הוא אף חיפש דרכים להכניס כספים מהי סרט עוד בטרם נוצר זה האחרון. מאחר שידע את להיטות הרבה של סוחרי תל אביב לפרסומת, שיגר מכתבים לבתי מסחר שונים בעיר, הודיע להם על כוונתו להסריט סרט, הציע לצלם את סרטו על רקע בתי המסחר השונים. עבור שירות זה דרש גלר סכומים לא גבוהים במיוחד. הוא עצמו טוען שמספר בתי עסק בתל אביב נענו ב"רצון להצעתו.

★ ★ ★

המשתתפים פקחו עיניים

לאחר שכל ההכנות המוקדמות ל"הפקת הסרט נעשו כשסכום ההכנסות עולה על סכום ההוצאות, נותרה הבעיה של הפקת הסרט עצמו. לגלר לא היה הצידור להסרטה, לא עמד לרשותו גם צוות טכני. לעומת זאת ניצב בהדר יוסף, ליד תל אביב, אולפן הסרטה העומד ריק מזה שני תיים. אולפן זה, הכולל ציוד מעבדה משוכי לל, נקרא בשם סודאי מורדאי סטודיו פינט, שייך לקבוצת בעלי הון עולי עיראק. ב"ראשם עומד אלברט סודאי.

האיש היוזם הכל הוא אלי גלר, מנהל כרמן פילם, שהציג את עצמו כבמאי תסריטאי, מנהל ייצור ובעל הון. התברר שאין לו כל נסיון בשטחים הקשורים במקצוע ההסרטה וכי אין בידי ההון הדרוש להפקה, עליו הצהיר.

גלר נתן לו שמות של אנשים שונים. אחד מהם, לפחות, לא הכיר אותו.

★ ★ ★

מניין הכסף?

קשה לדעת אם גלר הצליח סוף סוף לגייס בעלי הון, שישקיעו כספים ב"ייצור סרט. הוא טוען שהצליח לגייס

ליד בית קולנוע. לאביו היה בית קולנוע וחברה להפצת סרטים בשם כרמן. כמו כן, לדבריו, השתתף בהפקת סרטים באיטליה עבור חברת טיסטונס, שהיא חברת הפצה ולא חברת הפקה. כל הוכחות ממשיות לדבריו לא היו. להיפך, אנשי מקצוע ש"שוחחו עמו עמדו מיד על העובדה שיש לו מושג קלוש ביותר בשטח זה.

מאחורי שם זה, מה ניסיונם ומהי מידת יכולתם להפיק סרט. "תוך חודש וחצי נסיים את הסרט הראשון. הוא יוצג בקולנוע אופיר מיד לאחר מלחמה ושלום", אמר להם במאיימיקתסריטאימנהל החברה. הם היו מלאי התלהבות גם כשהוסבר להם ש"כדי להסוך בהוצאות ולייצר סרט זול, הם לא יקבלו שום תמורה עבור הופעתם ב"סרט הראשון וכי בסרטים הבאים יקבלו משהו רק באם תהינה הכנסות. הם הסכימו בהתלהבות לחתום על חוזים עם החברה. מה לא עושים כדי להופיע בסרט? כעבור מספר שבועות החל חלק מהם, אלה שנמצאו יפים ומוכשרים, לעבוד על התסריט לסרט הראשון. היה זה סרט בשם מקרה מזור בקלומטר ה-27. התסריט (ראה מסגרת עמוד 11), היה מזור מתחילתו ועד סופו. היה זה סיפור ילדותי, כתוב בעברית משובשת, מלא כולו סצינות של ריקודי רוקנ'רול וצהי ציה, בתוספת מספר סצינות אהבה מפוקפקות. המאושרים היו מוכנים גם לכך. קשה לתאר דבר שהיו דורשים מהם עבור הופעה בסרט ושהם לא היו מסכימים לו.

כל אותו זמן לא היה לאנשים מושג מי זאת חברת כרמן ומי הם אנשיה. האיש עמו עבדו ועמו באו במגע היה תמיד אותו אדם. היה זה הבמאימפיקתסריטאימנהל, צעיר בן 27, לבוש תמיד בהידור ובעל נטיה קלה להשמנה. שמו אלי גלר. אלי גלר הגיע ארצה לפני שש שנים. הכשרתו בשטח הקולנוע היא מעורפלת מאוד. לפי דבריו נולד בבוקרשט, רומניה,

הם יהיו הקרבנות. עשרות הצעירים, הנראים בתמונה מאזינים להסבריו של גלר, הם בני שכבות ועדות שונות. חלק מהם עזב את עבודתו ואת בתי הוריו כדי להופיע בסרט. באם לא יגיע הסרט לסינום, או יכשל, יהיו הם הקרבנות הראשונים, לא יקבלו כל תמורה.

חלומות נוצצים. צעירות אלה, שצולמו בשעת אחד השעורים הניתנים בידי אלי גלר עצמו, רוקמות חלומות על קריירה קולנועית. הן מוכנות לוותר על הכל למען הופיע בסרט. כשתתפכחנה, הן עלולות להתאכזב. לתעשית הסרטים הישראלית ייגרם נזק רב הרבה יותר.

מאחר שהאולפנים עמדו מחוסרי עבודה, היו בעליהם מוכנים להפעילם בכל מחיר. להם היה כדאי להתחיל לעבוד, אפילו ב"הפסד, כדי להגיע את גלגלי המפעל. אלי גלר התקשר עם מפעלם, חתם על חוזה לפיו יפיקו אולפני סודאי את סרטיו.

כאן נכנס בפעם הראשונה בעל הון אלמוני לתוך התמונה. גלר הצליח כנראה לשכנע בעל הון באפשרויות הרווחים ב"עסקי הסרטה, השיג עבור סודאי סכום של 15 אלף לירות, אותו היה סודאי צריך להשקיע ברכישת ציוד חדש בארצות-הברית.

אלי גלר הצליח בכל אשר פנה כמעט, בהתלהבות עצומה ובכוח שכנוע לא קטן, למרות העברית המשובשת שלו. קבוצת האנשים שהתרכזה סביבו, נדבקה גם היא בהתלהבות.

רק אז החלו הצרות. כשהחלו לעבוד על התסריט, עיקמו כמה מהמשתתפים את חטמיהם. "התסריט זול מדי, זה לא יהיה סרט רציני", טענו. לאלו גלר היתה תשובה מוכנה גם לכך. "אני אייצר סרט ב-20 אלף לירות פחות מהסרט הישראלי הזול ביותר שנוצר עד עכשיו. בהתחלה לא איכפת לי האידיאלים. התסריט זול מדי, זה לא יהיה סרט קופה עם תמונות קופתיות. תמונה קופתית זה למשל: לילה, עצים, אורות אדומים וכחולים, רומנטיקה. רק אחרי ש"נצליח בסרטים כאלה נוכל לייצר סרטים עם אידיאלים".

הון בסכום של 250 אלף לירות וכי לייצור סרטו הראשון דרושים לו 60 אלף ל"י בלבד. אין כל הוכחות לכך. גם גלר עצמו אינו מוכן להביא הוכחות.

עם כסף או בלי כסף נגיש גלר במרץ רב לתכנון הפקת סרטו הראשון. קודם כל היה דרוש לו תסריט. הוא נמצא בקול. לי גלר היה ידיד טוב, אדם מחוסר עבודה, יוצא רומניה אף הוא — זאב ("זילר") פורשטיין. זילר בן ה-32, צמוק הפנים, בעל עיניים כחולות מימיות ונעליים בשחור לבן, עלה ארצה לפני תשע שנים, השתתף במלחמת העצמאות ובקרבות סיני. בין מלחמה למלחמה הספיק לשהות זמן רב בצרפת.

לזילו היה כנראה כשרון ספרותי בלתי מנוצל מילדות. הוא טוען שעוד ברומניה חיבר פואמיות ברומנית, שלא ראו אור מעולם. בקרבות סיני שמע זילו מאחד מ"ידידיו סיפור מעניין, הרחיבו וכתב ממנו סיפור. אלי גלר עצמו הפך את הסיפור ל"תסריט".

הבעיה השנייה שהתעוררה היתה בעית מוזיקת הלחן לסרט. גם כאן לא נתקל גלר במכשול רציני. מאחר ורוב המוזיקה מורכבת ממנגינות בוגי בוגי ורוק גירול, הזמין גלר את בובי פנחסי לכתוב מנגינות ב"קצבים אלה. הוא הבטיח לו אלף ל"י תמורת מוזיקה זו: 300 עד גמר הסרט והשאר לאחר הפקתו.

מאז עלה ארצה, רכש גלר בית קולנוע קטן בחדרה, עשה מאמצים רבים להתחיל לייצר סרטים בארץ. במשך שש שנים לא הצליח לגייס כל הון לתכניותיו. אולם לפני כארבעה חודשים ייסד איך שהוא את חברת "ישראל כרמן פילם". הוא הצליח לשכנע את אלמנת סוכן הביטוח שמעון אמוזלג להיכנס בתור שותפת לחברה, בכך שהבטיח לה חלק ברווחי החברה. תמורת זאת קיבל את משרדי בעלה המנוח ברחוב יפו-תל אביב.

לחברה החדשה שייסד גלר היו מטרות צנועות מאוד. הוא מנת אות בחזון שהפיץ בין מוסדות שונים: ייצור סרטי עלילה. ייצור סרטי פירסומת ותעמולה, ייצור סרטי טלחזיה, ייצור סרטים חינוכיים, הקמת מוסד להקשרת הנוער העברי לענף הקולנוע, איחוד ואירגון כל עובדי מקצוע ההסרטה בישראל.

בערך באותה תקופה בה ייסד את החברה, ניסה אלי גלר לעניין בעלי הון שונים להשקיע כספים למטרת ייצור סרטים. באמצעות דודו התקשר עם כמה מהם. כך הציע, למשל, למר לבנון, מנהל חברת הביטוח מנורה ומי שהיה ידוע כמלך בתי הקולנוע בצבא הבריטי, להשקיע כספים במפעל לבנון דחה אותו. היפנה אותו ל"ד"ר יחזקאל גלילי, בעל הון ובעל חברת הביטוח מגן. גלילי ביקש מגלר המלצות.

הקרבן הראשון. שרה מנקר, בת 18 וחצי, סרבה להופיע בתמונת אהבה מפוקפקת בסרט, נאלצה לוותר על חלום הכוכבות.